

УДК 631.164.23(477.82)

Божидарнік Т.В., Гасуха Л.О.

Луцький національний технічний університет

ІНВЕСТУВАННЯ, ЯК НЕОБХІДНА УМОВА РОЗВИТКУ АПК ВОЛИНИ

У статті розглянуто стан та перспективи інвестування агропромислового комплексу Волинської області на підставі основних показників та прогнозу напрямків розвитку галузі.

Ключові слова: пріоритетні напрямки розвитку АПК, капітальні інвестиції, інвестицій в основний капітал, іноземні інвестиції, інвестиційна привабливість регіону.

Bozhydarnik T., Hasuha L.

INVESTMENT, AS A PREREQUISITE FOR AGRICULTURE DEVELOPMENT IN THE VOLYN REGION

This article reviews the current state and prospects of agribusiness investment development in the Volyn region based on indicator for economic forecast.

Keywords: agriculture development priorities, capital investment, fixed capital investment, foreign investment, the investment attractiveness of the region.

Божидарник Т.В., Гасуха Л.А.

ИНВЕСТИРОВАНИЕ, КАК ОБЯЗАТЕЛЬНОЕ УСЛОВИЕ РАЗВИТИЯ АГРОПРОМЫШЛЕННОГО КОМПЛЕКСА ВОЛЫНСКОЙ ОБЛАСТИ

В статье рассмотрены состояние и перспективы инвестирования агропромышленного комплекса Волынской области на основании основных показателей и прогноза направлений развития отрасли.

Ключевые термины: приоритетные направление развития АПК, капитальные инвестиции, инвестиции в основной капитал, иностранные инвестиции, инвестиционная привлекательность региона.

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями.

Аграрний сектор, як відомо, належить до базових життєзабезпечуючих галузей, стан та ефективний розвиток яких безпосередньо впливає на функціонування всієї національної економіки.

Сільське господарство забезпечує продовольчу безпеку та продовольчу незалежність країни. Одиниця валової продукції сільського господарства створює умови для виробництва близько десяти одиниць в інших галузях [5. с. 31].

Нарощування обсягів виробництва сільськогосподарської продукції вимагає відповідного розвитку матеріально-технічної бази галузі. Збільшення розмірів виробничих фондів здійснюється за рахунок додаткових вкладень матеріальних і грошових засобів, направлених на розширення виробничого потенціалу сільського господарства.

Дослідження стану та можливостей інвестування агропромислового комплексу Волині є невід'ємним елементом їх господарської діяльності.

Аналіз основних досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми.

Проблеми інвестування агропромислового комплексу висвітлені у працях Крисанова Д.М., Кириленка І.Г., Дем'янчука В.В., Ситника В.П., Гриньової В.М., Кимик Г.В., Трегобчук В. та інших.

У публікаціях вчених висвітлюються проблемні питання інвестування галузі АПК та обґрунтовується їх важливе значення для подальшого розвитку галузі.

Однак на нашу думку потребує подальшого вивчення і вдосконалення процес інвестування агропромислового комплексу на регіональному рівні з врахуванням пріоритетних напрямків розвитку області для комплексного розвитку аграрного сектора, його конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках, що особливо є актуальним в період коли Україна здобула повноправне членство в СОТ.

Планування і регулювання інвестиційної діяльності і сьогодні залишаються актуальними. Ще не достатньо відпрацьована сфера формування джерел і ресурсів інвестицій, що може бути предметом подальших досліджень.

Цілі статті. На даний час є необхідність у більш досконалому вивченні стану та перспектив інвестування агропромислового комплексу Волині, виявленні основних пріоритетів та інвестиційної привабливості галузі, основних факторів, що є визначальними для інвесторів.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Стійкий розвиток галузей агропромислового комплексу в умовах становлення ринкових відносин потребує інвестиційної активності, в наданні підприємствам необхідних грошових і матеріальних ресурсів.

Інвестиції — це не тільки вкладення в розширення основних фондів, але і витрати на поповнення і формування оборотних засобів підприємства.

Нарощування обсягів виробництва сільськогосподарської продукції вимагає відповідного розвитку матеріально-технічної бази галузі. Збільшення розмірів виробничих фондів здійснюється за рахунок додаткових вкладень матеріальних і грошових засобів, направлених на розширення виробничого потенціалу сільського господарства. Стійкий розвиток галузей агропромислового комплексу в умовах становлення ринкових відносин потребує інвестиційної активності, в наданні підприємствам необхідних грошових і матеріальних ресурсів.

Ідеальним джерелом поповнення капіталу для сільськогосподарських підприємств є залучення інвестицій та прийняття рішення про вкладення власних (внутрішніх), позичкових і залучених фінансових, майнових та інтелектуальних цінностей в об'єкти інвестування.

Важливий момент в прийнятті рішення щодо інвестицій - необхідність проведення змістовних SWOT та SPACE аналізів не тільки виробничо-збутової діяльності та витрат, але й розроблення сценарного прогнозу з виявленням існуючих можливостей та загроз для розвитку підприємств. Розроблений аналіз та прогноз нададуть можливість підприємству виключити можливість прийняття поспішних імпульсивних рішень.

Довгострокові вкладення капіталу в об'єкти господарської діяльності виправдані тільки тоді, коли вони сприяють отриманню прибутку і досягається соціальний ефект.

В сільськогосподарському виробництві інвестиції спрямовуються на:

1. Заміну застарілого і зношеного обладнання;
2. Впровадження нової технології і застосування сучасної техніки і обладнання;

3. Розширення виробництва сільськогосподарської продукції;

4. Розвиток нових видів виробництв.

У 2009р. у розвиток сільського господарства області було вкладено 77,5 млн.грн. інвестицій в основний капітал, що становить 3,2% загальнообласного обсягу. Однак до попереднього року вони зменшились на 70,1%. З Державного бюджету надійшло коштів на 53,3% менше і їх частка становить 5,7%. Якщо у 2008р. понад третину інвестицій направлялось у розвиток тваринництва, то у 2009 році – більше половини у рослинництво.

Капітальні інвестиції – це витрати на придбання або створення матеріальних і нематеріальних необоротних активів. За технологічною структурою переважають вкладення в активну частину основних засобів (машини, обладнання, інструмент, інвентар), частка яких становила 81,8%, що на 11,7 в.п. більше проти 2008р. На виконання будівельних і монтажних робіт використано 16% усіх інвестицій, решта – витрати на інші капітальні роботи.

Важливим на даному етапі є інвестування у оновлення матеріально-технічної бази багатьох сільгоспідприємств, стан якої залишається незадовільним. Незважаючи на оновлення основних засобів (два роки поспіль коефіцієнт оновлення становив 6,1%, що на 5,3–2,1 в.п. більше, ніж 2000–2006 роках), більше половини основних засобів зношені та морально застарілі (ступінь зносу у 2008р. становив 52,4%).

Нинішня інвестиційна ситуація в Україні розвивається в умовах скорочення об'ємів накопичення, суттєвого спаду його частки в ВВП, скорочення бюджетних капіталовкладень слабкої інвестиційної мотивації підприємницької діяльності. Тому для залучення в галузь АПК відповідного обсягу інвестицій необхідне сприятливе інвестиційне середовище - як внутрішнє, так і зовнішнє.

Вагому роль у розвитку економіки області відіграють прямі іноземні інвестиції. Відповідно до Закону України "Про іноземні інвестиції", до них відносяться усі види цінностей, вкладених безпосередньо іноземними інвесторами в об'єкти підприємницької й інші види діяльності з метою одержання прибутку (доходу) чи досягнення соціального ефекту".

Загальний обсяг іноземних інвестицій в сільське господарство наростаючим підсумком з початку інвестування, на 1 січня 2010р.

досяг 2,4 млн.дол., або 0,7% залучених в область.

Майже дві третини іноземних інвестицій в сільське господарство зосереджено на підприємствах, що займаються рослинництвом, 17% – розведенням птиці, 15,7% – вирощуванням свиней, решта (4,9%) – змішаним сільським господарством, наданням послуг у рослинництві.

Іноземні інвестиції здійснювали партнери з 6 країн світу, найбільші обсяги інвестовано нерезидентами Польщі – 0,7 млн. дол., Чеської Республіки – 0,6 млн. дол. На ці країни припадає 56,6% іноземних інвестицій. Прямі іноземні інвестиції отримали підприємства 12 районів області. Провідне місце за обсягами інвестицій у цей вид діяльності займає Луцький район – 0,9 млдол. (36,8% загального обсягу).

Географічна структура іноземних інвестицій представлена на рисунку 1.

Географічна структура іноземних інвестицій, вкладених в сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги

Регіональними пріоритети області є галузі АПК, що традиційно розвиваються: зернове господарство, буряківництво, картоплярство, льонарство, овочівництво, м'ясо-молочне тваринництво.

Пріоритетними напрямками інвестування визнані – розвиток галузей аграрно-промислового комплексу та створення нових і реконструкція діючих промислових підприємств з переробки, доробки і зберігання сільськогосподарської продукції та ринкової інфраструктури.

Потенційним інвесторам пропонуються: перспективні сфери вигідного вкладання коштів у розвиток, перепрофілювання та організацію нових високоефективних виробництв на базі існуючих підприємств і незавершених об'єктів будівництва.

Здійснення намічених завдань передбачається досягти за рахунок:

- активного залучення внутрішніх інвестицій, у тому числі коштів населення;
- кредитів комерційних банків;
- прямих іноземних інвестицій;
- іноземних кредитних ліній

Висновок. Таким чином у процесі вивчення стану та аналізу перспектив інвестування агропромислового комплексу Волині, стратегічними орієнтирами на нашу думку є:

- вигідне прикордонне розташування;
- наявність достатньої освітньої бази для підготовки фахівців будь-якого профілю;
- наявність вільних виробничих площ з обладнаною інфраструктурою (землі сільськогосподарського призначення, приміщення тваринницьких ферм);
- створено банк даних вільних земельних ділянок несільськогосподарського призначення та виробничих площ, які потребують інвестування;
- підтримка з боку органів влади усіх рівнів;
- наявність закладів, що підтримують життєдіяльність підприємств (банківські установи та кредитні спілки, аудиторські та консультаційні фірми, дорадчі служби);
- розвинуті телекомунікаційні та транспортні мережі.

Список використаних джерел:

1. Інвестування: Навч. посібник / Під заг. ред. докт. екон. нау, професора В.М. Гриньової, - Х.: ВД «Інжек», 2003. - 320 с.
2. Кириленко І.Г., Дем'янчук В.В. Деякі аспекти державної аграрної політики в Україні в умовах світової фінансової кризи // Економіка АПК – 2008. - № 11 – с. 8-11.
3. Климик Г.В. Стратегічні аспекти інвестування розвитку АПК, Уманський ДАУ, 2009, с. 1-2.
4. Комплексна програма підтримки розвитку українського села на період до 2015 року // Економіка АПК, 2007. - № 1. – с.3-49. №50.
5. Ситник В.П. Трансформація АПК України в ринкові умови. К. 2002. – 517 с.
6. Трегобчук В. Інноваційно-інвестиційний розвиток національного АПК: проблеми, напрями і механізми.// Економіка України.- 2006.- №2 - С.6.